

מסורת הש"ס

(א) סוטה מז: [סנהדרין]
 ק: (ב) [פי' כדי שיבקשו]
 עליו רחמים. ערוך ערך שם
 ו, (ג) [בימות יא: וש"נ]
 כתובות יג. סה: (ד) סוטה
 יא: (ה) שבת קה: (ו) צ"ל
 והוא, (ז) צ"ל מנ רבנן כ"א
 בע"נ, (ח) מרילתא פ'
 בשלח, (ט) [בהעלותך יא ח],

לעזי רע"י

אליינדר"י [אליינדר"א].
כוסבר.

מוסף רש"י

לישנא מעליא נקט.
שמנוה ודרך נקיי הדעת
לספר בלשון נקיה (פסחים
ג.). על עסקי
משפחותיו. שגאסר להם
קרובות (שבת קל.).

רבינו חננאל

ואסיקנא ירד להן לישראל
תכשיטי נשים וציקי
קדירה ואבנים טובות
ומרגליות עם המן.

תום' ישנים

[עֲרֵכָה צִנֵּג מוֹזֶנְתִּי עִמּוֹ.
 יֵשׁ אֹמֵר צִבְרָאִית רַבָּה
 [פ"כ, ה] שֶׁאִיזוֹ אוֹכֵל עַד
 שֶׁמִּיַּע לִגְדִי שֶׁל קִרְקַע
 צִמְלָה וְאוֹכֵל. אִי בֶן תִּשְׁעָה
 צִרְאָשׁוֹן בּוֹ. וְעֵדִין לֹא
 גִזְרָה מִשְׁרִיטוֹת לִהְיוֹת ג'
 חֲדָשִׁים מִשְׁחֵם הַבְּמִנִּי שֶׁלֹּא
 הוֹלִיכּוֹ עֲדִיין שֶׁהֵמָּן בּוֹדֵקָן.

הגהות הב"ח

(א) נגמר ע"ט בכו"כ כל
העיריות וכו'; דמזוט:
(ב) שם ח'ל' דהס' יד
(ג) נגמר משפט וכן לקמן:
(ד) שם אמר להם משה
יעי' לנזקמן ע"ה נגמר
(ה) נגמל' שוחרה ס' (א"ת)
סוף סוף (עליה) אמר'
ויו"י ח'ל' א"ם נמצא
עומרה בבית בעלה
בירודו שחרה סדרה
עליה נמצא עומרה
בבית אביה בירודו
שוהיא ארבה ע"ליו:
(ו) שם אהנס עטות
ומגילות שם הן נשנא
והמאסות נהרלו': (א)
טעם על השקן אמר ר'
אצטו אל תקרא לזה
אלא שר מזה שר
מתקן לבמה גוונים
אף הזמן לבמה לבמה
טעמים איכא דלמינן זה
זה ד' ד' מה ד' זה מוקט
טועם זה וכו' מוקטין'
כמה טעמים ויאמר משה
למה ח'ל' ע"ל ע"ל מימין
במה גוונים וי"ב נגמר
דק"ל לתלמודא על דכתיב לה'
גוונים כו': (א) רש"י ד"ה

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

עינו בדבוס. אהוב שכרות: כל העולם דומה עליו כמיסור. ממון
אחרים דומה לו היסר: ישאנה לאחרים. שמא ישיאנה ענה:
① דאגה. פחד שדואג על הפסד שום דבר פן יבואה: יורד עמו
לחיו. ככל דבר שהוא יכול להקנינו ולהפסידו הוא יורד: עריוס.

דנאסרו להם במדבר ודגה לשון
תשמיש כמו וידגו לרוב (בראשית מח):
ומחסה פיה. מקנחת פיה של מטה
נמו כאשר ימנה הנלחת (מלכים ב
מב) כמי שמקנח את הקערה: **דאמר**
כאן במבטת סוטה בפרק קמא (דף
יב:) **לא פרזי בזה**. לא היו פרוצים
בעריות במזרים: **הנך דאסירין**.
אותן שהיו נאסרות לבני נח כגון
הנך דאמרין בסנהדרין (דף יב):
ערוה ש"ד של ישראל ממיטין עליה
כן נח מוחה עליה וכן צדו של
הנוספות: **הללו לא עטמו**. שכן
קשין לעוברות ומיניקות כדאמרין
בספרי (ט) משל אומר לאשה לא תאכלי
כל מפני המינוק: **והוא כורע גד**
לכן אמר רבי אסי. זרע הגד אינו
לכן אבל עגול הוא והכי קאמר
קרא והוא עגול כורע גד ולכן
כמרגלים: **בגידה**. גרעין של
אלינודרי: **שדומה לזרע פסאן**.

עינו בכוסו ⁽⁶⁾ עריות כולן דומות עליו כמישור
 וחד אמר כל הנותן עינו בכוסו כל העולם
 כולו דומה עליו כמישור ⁽⁷⁾ דאגה בלב איש
 ישיחנה רבי אמי ורבי אסי חד אמר ישיחנה
 מידעתו וחד אמר ⁽⁸⁾ ישיחנה לאחרים ⁽²⁾ ונחש
 עפר לחמו ר' אמי ורבי אסי חד אמר אפילו
 אוכל כל מעדני עולם טועם בהם טעם עפר
 וחד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם אין
 דעתו מיושבת עליו עד שיאכל עפר תניא
 אמר רבי יוסי בוא וראה שלא כמדת הקב"ה
 מדת בשר ודם מדת בשר ודם מקניט את
 חבירו יורד עמו לחייו אבל הקב"ה אינו כן
 קלל את הנחש עולה לגן מזונותיו עמו יורד
 למטה מזונותיו עמו קלל את כנען אוכל
 מה שרבו אוכל ושותה מה שרבו שותה
 קלל את האשה הכל רצין אחריה קלל את
 האדמה הכל נזונין הימנה ⁽³⁾ וכברנו את הדגה

שָׁמַם הוּא עֲגוּלָּה: **שְׁמַלְצִין עֲוֹנוֹתֵיהֶן**. מִתּוֹךְ שֶׁהֵיוּ לוֹאֲגִים שָׁמָּה יֵרֵד מִן הַלְחָר הֵיוּ מִשְׁעַדִּים לָצֵם לִמְקוֹם: ^(ו) **אֵם בֵּן שִׁשָּׁה וכו'.** לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמֹת טו) וַיִּמְדּוּ עֲשׂוֹמֵר בֵּין שְׁלִיקֵט הִרְבֵּה בֵּין שְׁלִיקֵט מִעַתָּה מוֹלֵף עֲשׂוֹמֵר לְגוּלְגוּלֹת וְאֵם נִמְלֵף יֵתֵר צְבִית הֶרֶשָׁשׁן צִידוֹ שֶׁבֵּן תִּשְׁעֵה לְרֶאשׁוֹן הוּא וְאֵם צְבִית הֶאֱחָרֹן צִידוֹ שֶׁבֵּן הֶאֱחָרֹן הוּא: **הוּא סָרָה עָלֵי**. וְתוֹצֵעַתוֹ כְּמוֹצֵהָ: **יֵרֵד הֵמֶן עָלָיו**. אֲלֵמָּה בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֶה יוֹרֵד וְכֵתֵב וַיֵּאֵל הָעַם וּלְקַטּוֹ יֵאֵרָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מִשְׁמַע וְכֵתִיב שְׁמוֹ מִשְׁמַע לִמְקוֹם רְחוֹק כְּמוֹ מִשְׁטוֹ בְּלֶחֶם (לִיז ב): **לָהֶם**. מִשְׁמַע אֲפֹרִי: **עֲוֹנוֹת**. מִשְׁמַע קוֹדֵם אֲפִייה: **סִכְשִׁיטֵי נָשִׁים**. צִשְׁמֵי שֶׁהֵן דְּרוֹת צִמְדוֹה וּמִתְקַשְׁטוֹת בִּזְהֵן לְהִיטֵי רִיחֹן עֵרֶב לְצַעֲלֵיהֶן: **זִיקֵי קִדְיָה**. מִתְבָּלֵן לְתַצְבִּיל עֵרֶב וּמִצּוֹשֶׁם: **שִׁירָדוֹ לֶהֶן אֲנִים טוֹצוֹת**. הִצִּירָו נִדְבָה מִמֶּה שֶׁמִּוֹאֲלֵן בְּצִקָּר בְּצִקָּר כְּשִׁיּוֹאֲלֵן לְלִקּוֹט אֵת הֵמֶן שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּלְקְטוּ אוֹתוֹ בְּצִקָּר בְּצִקָּר: **נִשְׁאִים מִמֶּה**. עֲנִיִּים הֵיוּ: **שֶׁד זֶה סִיּוֹק מוֹלֵף בֵּן כֹּל מִיֵּי טַעֲמִים**. שֶׁהֵם אֲוֹכֶלֶת: **לָהֶם**

אשר נאכל במצרים חנם רב ושמאלא חד אמר דגים וחד אמר עריות דאמר דגים דכתיב נאכל ומאן דאמר עריות דכתיב חנם ולמאן דאמר עריות הא כתיב נאכל^א לישנא מעליא נקט דכתיב^ב אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און ולמאן דאמר דגים מאי חנם דהוו מייתין להו מהפקירא^ג דאמר מר כשהיו ישראל שואבין מים הקב"ה מזמין להם בתוך המים דגים קטנים בכדיהן בשלמא למאן דאמר דגים אבל עריות לא פריצי בהו היינו דכתב^ד גן ענול אחותי כלה [גו'] אלא למ"ד עריות מאי מעין חתום מהנך דאסירין לא פריצי בהו בשלמא למאן דאמר עריות היינו דכתיב^ה וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו^ו על עסקי משפחותיו שנאסרו להם לשכב אצלם אלא למאן דאמר דגים מאי בוכה למשפחותיו הא והא הואי^ז את הקשואים ואת האבטיחים רבי אמי ורבי אסי חד אמר טעם כל המינין טעמו במן טעם חמשת המינין הללו לא טעמו בו וחד אמר טעם כל המינין טעמו טעמן וממשן והללו טעמן ולא ממשן^ח (והמן) כורע גד לבן (וטעמו) אמר ר' אסי עגול כנידא ולבן כמרגלית^ט (תניא נמי הכי) גד שדומה לזרע פשתן בנבעולין אחרים אומרים^י גד שדומה להגדה שמושכת לבו של אדם כמים תניא אידך גד שמגיד להם לישראל אי בן תשעה לראשון ואי בן שבעה לאחרון לבן שמלבין עונותיהן של ישראל תניא ר' יוסי אומר כשם שהגביא היה מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כך המן מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כיצד שנים שבאו לפני משה לדין זה אומר עבדי גבת זה אומר אתה מכרתו לי אמר להם משה^{יא} לבוקר משפט למחר אם נמצא עומרו בבית רבו ראשון בידוע שזה גנבו אם נמצא עומרו בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו וכן איש ואשה שבאו לפני משה לדין זה אומר היא סרחה עלי והיא אומרת הוא סרח עלי אמר להם משה^{יב} לבקר משפט למחר אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע שהיא סרחה עליו נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהוא סרח עליה כתיב^{יג} וברדת הטל על המחנה לילה [ירד המן עליו] וכתיב^{יד} ויצא העם ולקטו וכתיב^{טו} שטו העם ולקטו הא כיצד צדיקים ירד על פתח בתיהם בינונים יצאו ולקטו רשעים שטו ולקטו כתיב להם וכתיב עונות וכתיב וטחנו הא כיצד צדיקים להם בינונים עונות רשעים טחנו בריחים או דכו במדוכה א"ר יהודה אמר רב ואיתימא ר' חמא בר' חנינא מלמד שירד להם לישראל עם המן תכשיטי נשים דבר שנידוד במדוכה ובשלו בפרור א"ר חמא מלמד שירד להם לישראל עם המן ציקי קדירה^{טז} והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר מאי בבקר בבקר א"ר נחמני א"ר יונתן מדבר שירד להם בבקר בבקר מלמד שירדו להם לישראל אבנים טובות ומרגליות עם המן^{יז} והנשיאים הביאו את אבני השם תנא נשיאים ממש וכן הוא אומר^{יח} נשיאים ורוח וגשם אין^{יט} והיה טעמו כטעם לשד השמן א"ר אבהו^כ מה שר זה תינוק טועם בה כמה טעמים אף המן כל זמן שישראל אוכלין אותו מוצאין בו כמה טעמים א"ד לשד ממש מה שר זה מתהפך לכמה גוונים אף המן מתהפך לכמה טעמים^{כא} ויאמר משה בתת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם בבקר לשבוע תנא משמיה דר' יהושע בן קרחה בשר ששאלו שלא כהוגן ניתן להם שלא כהוגן

[illegible]

עין משפט
נר מצוה

א [מיי' פכ"ז מהלכות
איסורי ביאה הלכה יח]:

תורה אור השלם

1. אָהָה בַּלְבֵּי יִשְׁחָה וְדָבָר טוֹב
 וּמִתְחַבֵּה: שְׂמִילֵי כִּי
 2. זָאָב וְסִלְהָ יִרְעוּ
 3. בְּבִקְרָא אֶרְיֵה בְּבִקְרָא
 4. יֵאָבֵל חֵבֶן וְחָשֶׁה אִשֵּׁר
 5. חֲלָמוֹן אֶרְעוֹ וְדָשׁ
 6. שְׂוִחֵהוּ בְּכָל יוֹם כִּי
 7. אִמְרוּ: שִׁיעוּהוּ הִסֵּה
 8. וְכִרְעוּ אֶת אֲשֵׁר אִשֵּׁר
 9. נֹאכֵל בְּמִצְרַיִם חֲנָם אִשֵּׁר
 10. וְהָאֵת חֲצִיר וְהָאֵת
 11. הַבְּצִלִּים הַחֲזֵק הַשְּׂוֹמֵי:
 12. כְּמִדְבָּר אֵי
 13. מִן דָּרָךְ אִשֵּׁר מִנְּאֻפָּה
 14. אֲכָלָה וּמִתְחַבֵּה פִּיָּה
 15. יִאֲמְרָה אֵל פִּעְלֵי אָנוּ:
 16. שְׂמִילֵי כִּי
 17. מִן נְעוּל אֲחֻזִּי לֵבָה
 18. גַּל נְעוּל מִעֵץ חֲתוּמֵ:
 19. שִׁיר הַשִּׁירִים עַד יֵב
 20. וְיִשְׁמְעוּ מִשֵּׁה אֵל
 21. הָעֵם בְּכֵה לְמִשְׁפְּחוּתֵי
 22. אָף יִן מֵאִד וּבְעֵנֵי שְׂוִחָה
 23. רְעִ: כְּמִדְבָּר אֵי
 24. וְיִקְרָאוּ בִּית יִשְׂרָאֵל
 25. אֶת שְׁמוֹ מִן וְהוּא כְּוֹרֵעַ
 26. זָאָב לָבֶן שְׂמִילֵי כִּי
 27. דְּבִרְשֵׁה שְׂמוֹת לֵבָה
 28. וּבִרְדֵּת הַטֵּל עַל
 29. מִתְחַבֵּה לְבִדֵּה יִדֵּ הָעֵם
 30. עֲלִי: מְכֹרֵה אֵל
 31. וְיִאֲמְרוּ יִן אֵל מִשְׁה
 32. חֲנִי מִשְׁמִירֵי לֵבָה לָעֵם
 33. מִן הַשְּׂמִירִים וְזָאָב חֲנִי
 34. וְדָבָר דְּבִרֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ
 35. לְמִשְׁמֵן אֲנִסְנוֹ וְהִלָּךְ
 36. חֲתוּרֵי אֵם אֵם
 37. שְׂמוֹת טֵד 10. יִשְׁחָה
 38. הָעֵם וְלִקְטוּ וְשָׁטְנוּ
 39. בְּרִיחִים אֵל וְדָבָר בְּמִדְבָּר
 40. וְיִשְׁלֵחוּ בְּפִרְדוֹ עֲלֵה חֲנִי
 41. עֲוֹת וְהָעֵם עֲוֹת מִשְׁה
 42. לִשְׁדֵּשְׁבֵּם: כְּמִדְבָּר אֵי
 43. וְחִקְדוּ מִלְּפִי מִשְׁה
 44. אֵת לֵב הַתְּרוּקָה אֲשֵׁר
 45. הִבְיָאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 46. לְמִלְאֲכַת עֲבֹדַת הַקִּישׁ
 47. לְעֻשֵׁת אֲתָהָה עֲלֵה הַקִּישׁ
 48. אֲלֵיו עוֹד נִדְבָה בְּבִקְרָא
 49. שְׂמוֹת לוֹ ג
 50. בְּיִצְחָקֵה הִבְיָאוּ אֵת אֲנִי
 51. אֲנִי הַשְּׂמֵרָה וְהָאֵת אֲנִי:
 52. מְלֹאִים לֵאפֹד וְחֲזָנוּ
 53. שְׂמוֹת לֵה
 54. וְנִשְׂאִים רִירוֹ וְנִשְׂמֵם
 55. אֵין אִישׁ מִשְׁלֵחַ בְּמִתָּה
 56. שְׂקֵה: מִשְׁלֵחַ כִּי יֵב
 57. יִאֲמְרוּ מִשְׁה בְּחֵת יֵב
 58. לֵבָה בְּעִיר בְּשֵׁר אֲחֻזִּי
 59. וְלָחֵם בְּבִקְרָא לִשְׂעַל
 60. שְׂמֵעֵי עַל אֵת חֲלָטִיכִים
 61. בְּשֵׁר אֲתֵם מִלְּמִנֵּי עֲלִי
 62. וְחֲנָה מָה לֵב אֵל עֲלִינוּ
 63. חֲלָטִיכִים עַל עַל יִן:
 64. שְׂמוֹת טֵד